

Les últimes lletres

PELS CAMINS DEL COR

NATÀLIA MOLERO

Em tragueres el cor

Edicions El Mèdol

(Col·lecció El Mèdol-Narrativa)

Tarragona 1994, 125 pàg.

Ha publicat alguns contes i articles a les pàgines d'*El Punt* i la *Revista de Girona*, diversos articles al *Nou Diari*, un monòleg teatral que porta per títol *Magda Broch*, ha adaptat per al teatre els textos de *Marta T.*, de Marta Tikkanen, i *La noia del trèmol*, d'Stephen Gothe... i ben aviat farà un any que va aplegar els seus contes a *Em tragueres el cor*. En aquesta darrera obra Natàlia Molero reuneix algunes de les narracions que ja havien estat editades anteriorment a *El silenci dels plàtans* (primer llibre d'aquesta escriptora gironina, pel qual li va ser concedit el premi ciutat de Xàtiva 1992) o als fulls del diari *El Punt*, al costat d'altres que van ser també premiades als certàmens de Calafell i Vilajoiosa.

Em tragueres el cor aplega, doncs, dinou contes escrits en diferents èpoques de la vida de la seva autora i sembla que no va néixer amb la voluntat de ser una obra unitària. Tanmateix, no costa gaire de veure que la major part d'aquests relats comparteixen el fet de reflectir situacions de la vida quotidiana que giren a l'entorn de dos temes que han estat sempre els grans aliats dels poetes: la solitud i l'amor. Per damunt de totes aquestes històries se sent sempre la veu d'uns personatges solitaris, que parlen d'ells mateixos en uns moments en què el seu món interior està trasbalsat com a conseqüència d'una relació sentimental o afectiva que en realitat no els pertanyia, i que ha acabat per trencar-se.

Hi ha moments en què sembla que els personatges d'aquest univers de ficció es trobin perduts enmig d'un carrer que no coneixen; saben que ben a prop hi ha una casa que els acollirà, la busquen i es mouen per intuïció, però de seguida s'adonen que han trucat a la porta equivocada o que no ho han fet en el moment més oportú... i es tornen a trobar sols: tot allò ha estat simplement un altre episodi inacabat d'una història mal començada. Si a «Feia un octubre tan dolç que m'hauria menjat la tarda» veiem una dona que viu enlluernada per un músic de mala mort que ha convertit la seva vida en un naufragi, a «Deixa'm estimar-te sense esperança» la història gira a l'entorn d'una noia abandonada pel seu amant que es llança als braços d'un jove pintor esperant que l'ajudi a cosir el seu cor esparrecat, mentre que a «El jardí de ca la Mei» s'evocuen els records amb

gust de maduixa d'una adolescent que va veure com el seu xicot se n'anava amb una altra i es desfeien totes les seves il·lusions. A «Sanvitx» es narra un episodi de la vida d'una noia que no ha trobat en aquest món res tan engrescador com combinar el pa amb altres ingredients; «Una història de color sèpia» rememora les vivències esfilagarsades d'una dona que veu tota la seva existència reflectida en una fotografia descolorida pel pas dels anys; el relat següent recrea l'atmosfera domèstica d'una família trasbalsada per una rebequeria de la «Valentina». «Amor clínic», «Mare meva estimada», «Cafeteria cinquena planta», «Divorci», «La dona de la teva vida», «El meu amic Claudi», «Eladi o la memòria» i «Perdona'm són els títols d'algunes altres narracions recollides en aquest volum. Totes elles tenen notes comunes: els seus personatges creuen que el món ja no té res per oferir-los («El cel és un bar»), tenen la impressió que la seva vida està condemnada a la grisor més absoluta («S'ha trencat el gris a Baden Baden»), no volen desapropiar la darrera oportunitat per omplir la buidor que senten («El llarg») o miren d'empassar-se les llàgrimes negades amb alcohol («Lavabo de senyores»).

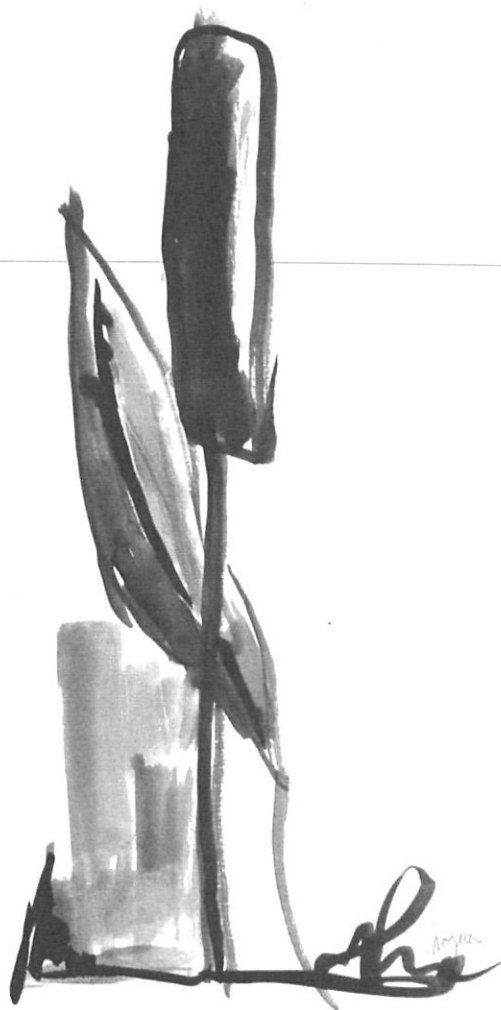
Però potser no és tan important el món de sensacions i sentiments que es reelabora en aquests relats com la manera en què es tracta i s'embolcalla la matèria poètica. Des de la primera paraula es comença a bastir un univers en què l'atmosfera que es crea a l'entorn d'una situació o els petits detalls que ajuden a configurar un marc narratiu suggeridor són tan essencials com l'espai o el temps on transcorre l'acció; d'aquesta forma la paraula crea la seva pròpia harmonia i el relat neix de la paraula-record dels seus protagonistes, uns protagonistes que gairebé sempre són femenins («Breu itinerari en la memòria d'un incomprès» n'és l'excepció) i es mouen entre l'enyorança imprecisa i l'intent de recuperació.

Al primer conte del recull trobem una noia que s'enamora d'un personatge que li recita uns versos on s'amaga l'essència de tots aquests relats:

Vas entrar,
em tragueres el cor
i anares a jugar-hi
com una nena juga amb la pilota...

I és que els protagonistes de la major part d'aquestes narracions es veuen embolicats en una situació que se'ls desfà a les mans. Van creure ingènuament que s'havien fet un racó en la vida d'un altre, que li havien robat el cor i podien fer-ne el que volguessin, però sense saber ben bé com, aquella imatge idíl·lica es comença a emboirar i acaba per desaparèixer. Quan compreguin que en realitat és el seu propi cor el que s'ha fet bocins tan sols els quedarà la il·lusió del que podia haver estat i la força necessària per recollir els trossets i tornar a començar.

Podria semblar que els contes transmeten una sensació de desolació, de tristesa, de buidor amarga, però no és així. Els

personatges d'aquests universos de ficció lluitaran per recuperar la dignitat perduda i recompondre el seu orgull ferit; on és que es conformin amb tot, els queda la recança d'allò que han perdut abans d'acabar-ho de tenir, però accepten que hi ha coses que moren sense que mai no hagin viscut del tot.

En definitiva, podríem dir que *Em tragueres el cor* és un llibre que aplega un conjunt de relats basats en vivències de la gent del carrer, situacions que es troben travessant el llinard de la porta o fins i tot sense sortir de casa, uns relats, però, que poc a poc van esbotzant les seves delimitacions narratives més o menys realistes. En totes aquestes narracions hi ha moments en què el subjectivisme i la densitat poètica s'accentuen i es deixa de banda la concepció de la literatura com un intent de reflectir la vida de cada dia, de «tractar de fer creure», per anar a la recerca de la creació d'un món verbal propi i més personal. D'aquesta manera ja no cal que la història hagi de fer referència o justificar-se en un context extern immediat, simplement hi té una lleu semblança, i tot plegat es converteix en una visió estètica suggestiva i incitant de l'experiència dels sentits on els diferents elements conformadors s'organitzen a l'interior d'una ficció que no deixa mai de ser poètica. Ja ho va advertir Víctor Erlich quan va dir que «sigui quina sigui la pretesa expressió de l'experiència de l'autor que trobem en una obra d'art, serà tan sols un element de significat integrat en una estructura artística».

Lídia Ayats